

phon, quòd inter ludendum, quum adolescens procerioris staturæ longiorem tunicam detraxisset adolescenti breviori, eique tunicam breviorē tradidisset, iudicaverit, permutationem esse justam; quæritur an rectè? N. Quia in permutationibus observanda est justitia commutativa, non distributiva. Nec enim justitia distributiva pugnare debet contra commutativam, & certum est, leges propriis opinionibus esse anteferendas. Ad justitiam distributivam tanquam species referuntur 1. observantia quæ debetur superioribus, cui opponitur in excessu nimius cultus, in defectu irreverentia & ὀφθαλμοδουλεία. 2. Gratitude, quæ debetur benefactoribus, sive ea animi sit, sive facti, id est, sive aliis beneficiis, sive animi verborumque honore compensemus. Sunt autem gratitudinis quasi quatuor actus, beneficii accepti agnitio, ejusdem memoria, contestatio ingenua, & si in viribus est, ipso facto compensatio. In defectu opponitur Ingratitudo, vitiorum metropolis. Vulgò enim dicitur: Ingratum dixeris, omnia dixeris. 3. Μισθαποδοσία, id est, persolutio debitæ mercedis pro laboribus. 4. Persolutio justæ pœnæ pro admissio delicto &c. Dichotomia hæc sit ex Timptero lib. 3. Ethic. gen. cap. 10. Justitia distributiva est vel attribuens, vel retribuens. Retribuens est vel remunerans, vel puniens. Remunerans, ut gratitudo & μισθαποδοσία, puniens in distributione pœnarum est. Distributivam justitiam mandat Christus, Matth. 22. v. 21. Date Cæsari quæ sunt Cæsaris, & Deo quæ sunt Dei. Contra hanc justitiam graviter peccant qui docent invocationem sanctorum, &c.

Requisita
Gratitudinis.

5 Justitia commutativa est, quæ servat æqualitatem in tribuendo eo quod cuique debetur, non habitâ ratione dignitatis aut meriti personæ.

SCHOL. Græcè συναλλακτική, item συναλλαγματική. Hæc justitia servat τὸ ἴσον, id est, æqualitatem secundum proportionem arithmetica, ideoque in commerciis &